

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIZ-1150/16-Z

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7
Sídlo	Tyršova 7, 517 41 Kostelec nad Orlicí
E-mail právnické osoby	dds.kostelec@tiscali.cz
IČ	60 884 754
Identifikátor	600 029 778
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Jan Vodička
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Tyršova 7, 517 41 Kostelec nad Orlicí
Termín inspekční činnosti	29. 11. 2016 – 1. 12. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Inspekční činnost byla vykonána v dětském domově se školou a ve školní jídelně. Česká školní inspekce hodnotila zařízení včetně součástí v lednu 2016.

Charakteristika

Príspevková organizace (dále „zařízení“) vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost dětského domova se školou (dále také DDŠ), základní školy a školní jídelny (dále ŠJ).

Lůžková kapacita DDŠ byla stanovena na 40 lůžek (tj. pět rodinných skupin). Evidenční stav k termínu inspekční činnosti byl 30 dětí plnících povinnou školní docházku. Fyzický stav k termínu inspekční činnosti byl 25 dětí (jedno dítě evidováno na dovolence v souvislosti s onemocněním, čtyři děti evidovány na úteku). Lůžková kapacita byla k termínu inspekční činnosti naplněna na 75 %. Stravování dětí bylo zajištěno ve ŠJ s kapacitou 80 stravovaných, která je součástí budovy DDŠ.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Prioritou výchovně vzdělávací koncepce zařízení je co nejvyšší možná míra integrace dětí se specifickými vzdělávacími potřebami přicházejících zejména ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Školní vzdělávací program pro DDŠ, který je mimo jiné zaměřený na rozvoj sociálních kompetencí dětí, zařízení pravidelně aktualizuje, většina pedagogů stanovené hlavní a dílčí cíle zná, na tvorbě dokumentu se podílí. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti navazuje na školní vzdělávací program DDŠ. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti, na jejichž obsahu se děti mají možnost podílet, konkretizují aktivity rodinných skupin pro jednotlivé dny v týdnu.

Organizační struktura odpovídá typu a velikosti zařízení, ředitel přímo řídí svoji zástupkyni a odborné pracovníky, na které deleguje některé pravomoci. Ředitel splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon své funkce, byl jmenován na základě výsledku konkurzního řízení, přímou pedagogickou činnost vykonává v rámci základní školy. Při řízení zařízení uplatňuje styl založený na funkčním přidělování úkolů a na každodenním kontaktu se zaměstnanci, jeho řídicí činnost odpovídá potřebám kvalitního zajištění chodu zařízení. K předávání informací mezi zaměstnanci dochází převážně ústně, což limituje jejich celkovou provázanost, kontinuitu, komplexnost a pozdější analýzu.

Výsledky kontrolní a hospitační činnosti, kterou prováděli kompetentní zaměstnanci, byly vedením využívány pro pravidelné hodnocení zaměstnanců 1x ročně. Ředitel průběžně zjišťuje názory zaměstnanců, dětí a jejich zákonných zástupců na činnost zařízení, vyvozuje z nich a přijímá adekvátní organizační opatření a opatření ke zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu. Informace o činnosti zařízení byly uvedeny ve výročních zprávách a zveřejněny na aktualizovaných webových stránkách.

Počty pedagogických pracovníků ve službě u rodinných skupin jsou průběžně upravovány, aby zohledňovaly aktuální složení dětí a jejich potřeby. Péči o děti v nočních hodinách zabezpečuje u každé rodinné skupiny jeden asistent pedagoga. Odbornou péči v DDŠ zajišťují etoped (částečný úvazek) a psycholog, kteří mimo jiné provádějí etopedickou a psychologickou diagnostiku dětí. Odborná etopedická péče však není vhodně časově rozložena, je dětem poskytována 2x týdně.

Konkrétní vzdělávací aktivity v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků byly podle plánu zaměřeny převážně na oblast prevence rizikového chování, na možnosti a rizika informačních technologií, na problematiku vzájemné komunikace mezi pedagogy, dětmi a rodiči, na preventivně výchovné přístupy k žákům s poruchami chování. Z rozhovorů s vychovateli vyplynulo, že pedagogové získané vědomosti a dovednosti

(např. kurz první pomoci, základní kurz pro instruktory školní cykloturistiky a kurz pro zdravotníka zotavovacích akcí) při práci účelně využívají.

Všechny evidované děti byly do zařízení umístěny na základě rozhodnutí soudu, případně prostřednictvím územně příslušného diagnostického ústavu (starší děti). Důvody umístění dětí odpovídaly typu zařízení. V rámci kariérového poradenství jsou děti informovány o možnostech dalšího vzdělávání (budoucí povolání), přání dětí byla v oblasti jejich budoucího profesního vývoje s přihlédnutím k jejich schopnostem respektována.

Rozvoj dobrých sourozeneckých vztahů pedagogové podporují, zařízení vytváří adekvátní podmínky pro jejich společné umístění na pokoji či v rodinné skupině.

Zařízení má velmi dobré materiální předpoklady pro výchovně vzdělávací činnost. Každá rodinná skupina má k dispozici účelně a vkusně vybavený byt s obývací místností a kuchyňským koutem. V ložnicích dětí byl plně vyhovující a udržovaný nábytek. Esteticky podnětné prostředí rodinných skupin kladně ovlivňovalo klima zařízení. Dílčím negativem je absence výpočetní techniky v jednotlivých rodinných skupinách. Zařízení tento nedostatek částečně kompenzovalo využíváním počítačové učebny základní školy v odpoledních hodinách. Ke sportovním a rekreačním aktivitám dětí slouží vlastní zahrada na okraji města a pronajatá tělocvična. Zařízení provozuje horskou chatu, která je využívána k realizaci sportovních a rekreačních činností dětí.

V uplynulém období zařízení hospodařilo především s dotacemi ze státního rozpočtu určenými na neinvestiční výdaje. Na úhradu rozpočtem nezajištěných plateb použilo prostředky svých fondů. V roce 2016 obdrželo účelovou investiční dotaci od MŠMT na zpevnění břehu a vybudování opěrné zdi. Dále hospodařilo s vlastními zdroji, které tvořily příspěvky na úhradu péče poskytované dětem a přídavky na děti. V rámci doplňkové činnosti pronajímalo nevyužitý pozemek a horskou chalupu. Vedení zařízení je úspěšné při získávání finančních i materiálních sponzorských darů. Objem finančních prostředků, se kterými zařízení hospodařilo, umožňoval naplňovat záměry Školního vzdělávacího programu pro DDS.

Zařízení zajišťuje podmínky pro bezpečné prostředí dětí. Pedagogičtí pracovníci zajišťovali dohled nad dětmi při akcích pořádaných uvnitř i mimo zařízení. Děti byly prokazatelně seznamovány s riziky a poučovány o bezpečnosti a ochraně zdraví včetně požární prevence při příchodu do zařízení a následně na začátku a několikrát v průběhu školního roku, stejně tak i před akcemi, které se konaly mimo zařízení. Přijatá opatření k prevenci úrazů jsou účinná, míra úrazovosti neměla stoupající tendenci.

Zařízení vytváří podmínky pro zdravý životní styl dětí, a to i prostřednictvím ŠJ, a podporuje zdravé a příjemné prostředí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výchovně vzdělávací proces se zaměřoval na minimalizaci až úplné odstranění poruch chování dětí, nápravu jejich vlastností, změnu žebříčku hodnot a postojů, na učení k odpovědnosti za své vlastní jednání. Individuální podpora ze strany etopeda a psychologa zařízení je dětem věnována v adaptační fázi i v průběhu celého pobytu dítěte. Psychiatrická péče je zajišťována externím psychiatrem a vychází z nastavené indikace.

Naplňování programu rozvoje osobnosti dítěte, jehož součástí je individuální resocializační plán vycházející ze závěrečného doporučení diagnostické zprávy, a jeho hodnocení bylo průběžně sledováno a vyhodnocováno určenými pedagogy 1x za čtvrt roku. Programy rozvoje osobnosti dítěte byly aktualizované v návaznosti na standardy kvality péče o děti

ve školských zařízeních pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči.

Každému dítěti školské zařízení určilo klíčového pracovníka, děti v rozhovorech uvedly, že ho znají, jeho role ve vztahu k naplňování potřeb dítěte však písemně nebyla stanovena. Sledované aktivity v jednotlivých rodinných skupinách DDS odrážely činnosti uvedené v týdenních programech. Výběr činností vycházel z podnětů dětí a byl korigován vychovatelem skupiny. Komunikace mezi dětmi a pedagogem a mezi dětmi navzájem probíhala přirozeně, bez konfliktních momentů. Motorické schopnosti, manuální dovednosti a pracovní návyky byly u dětí rozvíjeny nenásilnou formou. Důraz byl kladen na pohybové a sportovní aktivity, na rozvoj sociability, upevňování hygienických návyků, utváření morálních postojů, norem a hodnotícího systému. Děti byly vedeny k samostatnosti, pořádku, kázní a také k bezpečnému a šetrnému zacházení s vybavením. Důsledné pedagogické vedení dětí se pozitivně projevovalo v individuálních projevech dětí, v respektování stanovených norem chování.

V rozhovorech se školními inspektory uvedly, že byly se svými právy a povinnostmi seznámeny a sdělily, že jejich práva jsou dodržována. Ke svému hodnocení mají možnost se vyjádřit a tuto možnost děti také využívají.

Hospitační činnost ve výchově byla realizována při odpoledních aktivitách, které probíhaly v areálu zařízení. Ve skupinách byly vykonávány činnosti, které děti zaujaly. Zvolené didaktické formy a metody práce pedagogických pracovníků odpovídaly věku a mentální úrovni dětí. Převládaly pracovní činnosti a pohybové aktivity. Významným pedagogickým prvkem bylo vedení dětí k respektování druhého, což vedlo ke zkvalitňování vzájemných vztahů. Vychovatelé vytvářeli dětem prostor pro uplatnění jejich vlastních postojů a názorů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky dětí v oblasti výchovy a vzdělávání jsou pedagogickými pracovníky pravidelně interně hodnoceny, zpětnou vazbu prostřednictvím externího hodnocení zařízení nevyužívá. Informace o výsledcích výchovy i vzdělávání dětí jsou konzultovány při každodenním kontaktu vychovatelů a na týdenním komunitním setkání dětí a pracovníků zařízení, s cílem co nejvhodněji nastavit další výchovně vzdělávací působení.

Dětský domov se školou uplatňuje systém hodnocení dětí, který je založen na verbálním a písemném hodnocení. V průběhu každého dne provádí pedagogičtí pracovníci s dítětem rozbor kladných a záporných projevů jeho chování, dítěti je poskytována okamžitá zpětná vazba, což se bezprostředně pozitivně projevuje v jeho akceptaci žádoucích norem chování.

Celkové hodnocení dítěte je prováděno ve čtrnáctidenních intervalech na skupinové komunitě, kde na základě předchozích výsledků je dítě zařazeno do některého z pěti výchovných stupňů a k tomu přiřazených osobních výhod. ČŠI zjistila, že žádné z umístěných dětí nebylo dlouhodobě ani krátkodobě hodnoceno nejlepším stupněm, druhého nejlepšího stupně děti dosahovaly pouze sporadicky. Hodnotící systém neupřednostňoval pozitivní motivaci dítěte. Poměr mezi řízeným a volným časem dětí nebyl zvláště u dětí zařazených do 4. a 5. stupně vhodně nastaven (minimum volného času, samostatných vycházek). Zařízení rovněž nevyužívalo opatření ve výchově jako vhodný nástroj k dosahování vzdělávacích cílů dětí. Ve stanovení výše kapesného dětem nebyly zjištěny nedostatky. Výše kapesného byla pro dítě předvídatelná, kritéria pro udělování byla uplatňována jednotně pro všechny děti. S kapesným však děti mohly samostatně

hospodařit pouze omezeně, příprava dítěte na samostatný život v oblasti zacházení s vlastními finančními prostředky nebyla adekvátně rozvíjena. ČŠI zjistila, že standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči nebyly v této oblasti naplňovány.

Z rozhovorů s dětmi vyplynulo, že zařízení umožňuje kontakt dítěte s blízkými osobami a rodinou (buď telefonicky, korespondenčně či krátkodobými či dlouhodobými pobyty), jejichž cílem byl návrat dětí do rodinného prostředí a podpora jejich vzájemných vztahů.

Kromě běžných vztahových problémů mezi dětmi zařízení analyzovalo a přijímalo opatření pedagogického charakteru také k pozitivním testům dětí na návykové látky, k drobným krádežím, ničení oblečení, k trestné činnosti dětí na útěku. Příčiny útěků dětí ze zařízení byly po jejich návratech do zařízení vyhodnocovány a řešeny vedením zařízení i odborným týmem pracovníků. Opatření ke snížení útekovosti dětí nejsou efektivní.

Změnit postoj dětí ke zdravému životnímu stylu a zvýšit jejich odolnost vůči rizikovému chování se zařízení dařilo s určitou mírou úspěšností prostřednictvím konkrétních aktivit Minimální preventivního programu, které podporovaly vlastní činnost dětí (smysluplné trávení volného času, sportovní aktivity) a vedly je k dodržování stanovených pravidel, ke vzájemné pomoci a ohleduplnosti.

Přehodnocování důvodů pro setrvání nařízené ústavní výchovy dítěte probíhalo převážně prostřednictvím případových konferencí iniciovaných orgány sociálně-právní ochrany dětí.

Závěry

Hodnocení vývoje

- poskytované odborné etopedické péči chyběla systémová návaznost s resocializačním procesem
- strategie rozvoje školského zařízení v oblasti zajištění podmínek pro děti s psychiatrickými problémy se částečně daří naplňovat

Silné stránky

- esteticky podnětné prostředí rodinných skupin kladně ovlivňovalo sociální klima v zařízení
- důsledné pedagogické vedení dětí se pozitivně projevovalo v jejich individuálních projevech a v respektování stanovených norem chování

Slabé stránky

- pedagogové školského zařízení nevyužívali opatření ve výchově jako pozitivního nástroje k naplnění vzdělávacích cílů dětí
- poměr mezi řízeným a volným časem dětí zařazených do 4. a 5. stupně nebyl vhodně nastaven (minimum volného času, samostatných vycházek)
- hodnotící systém výchovně vzdělávacího procesu neupřednostňoval pozitivní motivaci dítěte, žádné z dětí dlouhodobě ani krátkodobě nebylo hodnoceno nejlepším stupněm, druhého nejlepšího stupně děti dosahovaly sporadicky

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- nastavit a realizovat hodnotící systém upřednostňující pozitivní motivaci dětí

- využívat opatření ve výchově jako nástroje k dosažení stanovených vzdělávacích cílů dětí
- zvýšit počet samostatných vycházek dětí a prodloužit dobu jejich osobního volna
- umožnit dětem samostatné hospodaření s vlastními finančními prostředky a tím je připravovat na samostatný život
- zvýšit provázanost, kontinuitu a komplexnost informací o dětech mezi pedagogickými pracovníky prostřednictvím elektronického informačního systému
- vybavit jednotlivé rodinné skupiny výpočetní technikou s možností připojení k internetu
- zvýšit činnost odborného týmu (etoped)
- zajistit externí hodnocení zařízení (supervize)

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina – úplné znění, čj. MSMT-7611/2015-1, ze dne 13. 3. 2015
2. Zřizovací listina – Dodatek č. 2, čj. MSMT-7120/2015-1, ze dne 13. 3. 2015
3. Rozhodnutí vydané MŠMT, čj. 25 205/2011-25, ve věci zápisu Stanice zájmových činností do rejstříku škol a školských zařízení, s účinností od 1. 9. 2011
4. Rozhodnutí vydané MŠMT, čj. 33705/2015-2, ve věci výmazu dobíhajícího oboru vzdělání 79-01-C/001 Základní škola a nahrazení oborem se schváleným rámcovým vzdělávacím programem 79-01-C/01 v rejstříku škol a školských zařízení, s účinností od 1. 9. 2011
5. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 28. 11. 2016
6. Jmenování, čj. MSMT 28 788/2012-25, na pracovní místo ředitele Dětského domova se školou a základní školy, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7, na dobu určitou 6 let, ze dne 10. 7. 2012
7. Výkaz o zařízení pro výkon ústavní - ochranné výchovy Z 14-01 podle stavu k 31. 10. 2016
8. Návrh částečné reorganizace DDŠ a ZŠ (aktualizace koncepce rozvoje zařízení) ze dne 8. 11. 2015
9. Zápisy z pedagogických porad vychovatelů ve školních letech 2015/2016 a 2016/2017
10. Rozvrhy pracovní doby (asistent vychovatele, vychovatel) ve školním roce 2015/2016
11. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017

12. Závěrečná zpráva o plnění minimálního preventivního programu za školní rok 2015/2016 ze dne 3. 9. 2016
13. Osobní spisy dětí (vzorek) vedené v době inspekční činnosti
14. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti za školní rok 2016/2017
15. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2016/2017
16. Školní vzdělávací program dětského domova se školou s účinností od 1. 9. 2015
17. Vnitřní řád DDS s účinností od 1. 12. 2016
18. Zrušení platnosti Interní směrnice č. 1/2013 s účinností od 1. 9. 2016
19. Vnitřní řád školní jídelny s účinností od 1. 12. 2016
20. Seznam dětí zařízení dle druhu rozhodnutí o umístění a dle umístění do rodinných skupin ke dni inspekční činnosti
21. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2016/2017 bez data vydání
22. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti za školní roky 2015/2016 a 2016/2017
23. Kniha úředních návštěv vedená od 16. 5. 1973
24. Kniha ostatních návštěv, včetně evidence návštěv osob odpovědných za výchovu, vedená od 14. 2. 1999
25. Účetní závěrka za rok 2015
26. Hlavní kniha účetnictví za rok 2015
27. Závazné ukazatele upraveného rozpočtu na rok 2015
28. Finanční vypořádání vztahů státních příspěvkových organizací za rok 2015
29. Dokumentace k BOZ a PO (poučení dětí o chování a bezpečnosti při míčových hrách, sportovní činnosti v tělocvičně, na hřišti, na zahradě a v přírodě, o chování a bezpečnosti na začátku školního roku, při in-line bruslení, při turistice a horské turistice, při cyklistických aktivitách, při bruslení na umělém a přírodním ledu, kniha úrazů zavedená 25. 1. 2012, směrnice, systém řízení a prevence rizik, revize, traumatologický plán, požární kniha)
30. Dokumentace ke školnímu stravování (jídelní lístky, výdejky potravin, spotřební koše, počty jídel podle kategorií, bilance příjmů a nákladů, výpis strážníků s daty narození, inventura skladu, jídelní lístky k vaření ve skupinách) za období září – listopad 2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor	Pavel Schönwälder v. r.
Mgr. Martina Bělková, školní inspektorka	Martina Bělková v. r.
Bc. Věra Petrášová, kontrolní pracovnice	Věra Petrášová v. r.
Bc. Věra Jiránková, kontrolní pracovnice	Věra Jiránková v. r.
Ing. Marcela Matušincová, kontrolní pracovnice	Marcela Matušincová v. r.
Bc. Zuzana Šarounová, kontrolní pracovnice	Zuzana Šarounová v. r.
Mgr. Lubomír Ševčík, přizvaná osoba – etoped	Lubomír Ševčík v. r.
Mgr. Alena Zouplnová, přizvaná osoba - odbornice na institucionální vzdělávání	Alena Zouplnová v. r.

Ve Zlíně dne 12. 1. 2017

Datum a podpis ředitele školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Jan Vodička, ředitel školského zařízení	Jan Vodička v. r.
---	-------------------

V Kostelci nad Orlicí dne 20. 1. 2017

Připomínky ředitele školského zařízení

Připomínky nebyly podány.